

Profesor dr Christos V. Gortsos*

PROMENE U ZAKONSKOJ REGULATIVI EVROPSKOG BANKARSKOG SISTEMA

aktuelno

Prof dr Christos Gortsos pripremio je za sastanak Međubalkanskog foruma udruženja banaka održanog u Sofiji, 4. maja 2007. godine prezentaciju u kojoj je dao najvažnije promene u evropskom zakonskom okviru za finansije.

* Generalni sekretar Grčkog udruženja banaka

CURRENT DEVELOPMENTS IN THE REGULATORY FRAMEWORK OF THE EUROPEAN BANKING SYSTEM

For the InterBalkan Forum of Banking Associations (IFBA) held in Sofia on 4 May 2007. Prof dr. Christos Gortsos prepared the following presentation covering the major current developments in the regulatory framework of the European banking system.

* Secretary General, Hellenic Bank Association

Prezentacija obuhvata:

Uvodne napomene

- A. Evropska finansijska zakonska regulativa
- B. Poslovanje i supervizija banaka
- C. Korporacijsko upravljanje
- D. Poslovanje, supervizija i transparentnost tržišta kapitala
- E. Zaštita potrošača
- F. Poslovanje sistema platnog prometa
- G. Borba protiv finansijskog kriminala
- H. Poštovanje zakonske regulative - komplajans

Uvodne napomene

Nivoi regulatorne intervencije u finansijskom sektoru

- a. Međunarodni nivo (Bazelski komitet za bankarsku superviziju, Međunarodna organizacije komisija za hartije od vrednosti (International Organization of Securities Commissions - IOSCO), Finansijska akciona grupa (Financial Action Task Force - FATF), Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (Organization of Economic Co-operation and Development - OECD))
- b. Nivo Zajednice
- c. Nacionalni nivo
Za sada, jedan od glavnih izvora regulatorne intervencije u finansijskom sektoru su zakonski akti, koji su usvojeni na nivou Zajednice, u kontekstu postizanja integracije unutrašnjeg tržišta unutar Evropske zajednice.

Razlozi za regulatornu intervenciju u evropskom finansijskom sektoru

- a. Liberalizacija trgovine finansijskih usluga (neophodni preduslovi - negativne integracije)
- b. Obezbeđivanje da tržišta budu pravična, efikasna i transparentna (adekvatni preduslovi - pozitivne integracije)
 - Obezbeđivanje stabilnosti bankarskog sistema - tržišta kapitala - tržišta osiguranja
 - Obezbeđivanje efektivnosti i transparentnosti tržišta kapitala
 - Borba protiv finansijskog kriminala
 - Zaštita potrošača finansijskih usluga

- Stvaranje jedinstvenog platnog područja

A. Evropska finansijska zakonska regulativa

Koja pravila se primenjuju na kreditne institucije

- Poslovanje i kontrola banaka (pod B)
- Korporaciono upravljanje (pod C)
- Poslovanje, supervizija i transparentnost tržišta kapitala (pod D)
- Zaštita potrošača (pod E)
- Poslovanje platnih sistema (pod F)
- Borba protiv finansijskog kriminala (pod G)
- Poštovanje zakonske regulative - komplajans
- Posredovanje u poslovima osiguranja
- Lični podaci
- Poreski zakon i zakon o računovodstvu
- Trgovački zakon (Zakon o komercijalnim kompanijama)
- Zakon o radu
- Odgovornost za zaštitu životne sredine

Kako se donose pravila

- Zakonodavna procedura
 - Procedura zajedničkog odlučivanja
 - Lamfalusijeva procedura (u daljem tekstu)
- Samo-regulativa
 - Etički kodeksi
 - Evropski savet za plaćanja (European Payments Council)
 - Ombudsman

Lamfalusijeva procedura

Lamfalusijevu proceduru koja se odnosi na način donošenja pravila u evropskom finansijskom zakonodavstvu, usvojile su institucija Zajednice u 2002. godini, prvobitno u sektoru tržišta kapitala. O njenom proširenju na sektore bankarstva i osiguranja odlučeno je 2004. godine.

Lamfalusijeva procedura sastoji se od četiri nivoa:

Nivo 1.

Cilj: Usvajanje generalnog regulatornog okvira i utvrđivanje pitanja za čiju primenu Evropska komisija treba da usvoji mere

Table of contents

- Introductory Remarks
- A. The European financial regulatory framework
- B. Operation and supervision of banks
- C. Corporate governance
- D. Operation, supervision and transparency of capital markets
- E. Consumer protection
- F. Operation of payment systems
- G. Combating of financial crime
- H. Regulatory compliance

Introductory remarks

Levels of regulatory intervention in the financial sector

- a. International level (Basel Committee on Banking Supervision, International Organization of Securities Commissions (IOSCO), Financial Action Task Force (FATF), Organization of Economic Co-operation and Development (OECD))
 - b. Community level
 - c. National level
- Currently, one of the principal sources of regulatory intervention in the financial sector are the legal acts adopted at Community level within the context of achieving the integration of the internal market in the European Community.

Reasons for regulatory intervention in the European financial sector

- a. Financial services trade liberalisation (necessary prerequisites - negative integration)
- b. Ensuring that markets are fair, efficient and transparent (adequate prerequisites - positive integration)
 - Ensuring the stability of the banking system - capital markets - insurance markets
 - Ensuring the effectiveness and transparency of capital markets
 - Combating of financial crime
 - Protection of consumers of financial services
 - Creation of a single payments area

A. The European financial regulatory framework

What rules are applied to credit institutions

- Operation and supervision of banks (under B)

- Corporate governance (under C)
- Operation, supervision and transparency of capital markets (under D)
- Consumer protection (under E)
- Operation of payments systems (under F)
- Combating of financial crime (under G)
- Regulatory compliance (under H)
- Insurance mediation
- Personal data
- Tax law and accounting law
- Commercial law
- Labour law
- Environmental liability

How the rules are produced

- Legislative procedure
 - Co-decision procedure
 - Lamfalussy procedure (below)
- Self-regulation
 - Codes of ethics
 - European Payments Council
 - Ombudsman

Lamfalussy procedure

The Lamfalussy procedure concerns the way of producing rules in European financial law and was adopted by the Community institutions in 2002, initially in the capital markets sector. Its extension to the banking and insurance sectors was then decided in 2004.

The Lamfalussy procedure consists in four levels:

Level 1

Aim: Adoption of a general regulatory framework and determination of the issues as to which implementing measures should be adopted by the European Commission.

Procedure: Adoption of Community acts by the classic procedure of co-decision of the Council and the European Parliament on a proposal of the European Commission.

Level 2

Aim: Concretization of the framework principles of Level 1.

Procedure: Adoption of implementing measures in the form of a Directive or Regulation by the European Commission. Provision of technical assistance by sectoral technical committees.

Level 3

Aim: Joint interpretation and consistent implementation of the measures of Levels 1 and 2

implementacije.

Procedura: Usvajanje zakona Zajednice po klasičnoj proceduri zajedničkog odlučivanja Saveta i Evropskog parlamenta o predlogu Evropske komisije.

Nivo 2.

Cilj: Konkretizacija principa okvira sa Nivoa 1.

Procedura: Usvajanje mera za implementaciju, u obliku Direktive ili Pravila Evropske komisije. Pružanje tehničke pomoći sektorskih tehničkih komiteta.

Nivo 3.

Cilj: Zajedničko tumačenje i konzistentna implementacija mera sa Nivoa 1. i Nivoa 2. na nacionalnom nivou.

Procedura: Koordinacija aktivnosti sektorskih komiteta i donošenje relevantnih smernica.

Nivo 4.

Monitoring Evropske komisije, poštovanja usvojenih mera u državama - članicama.

Lista komiteta unutar okvira Lamfalusi procedure:

Bankarski sektor

- Evropski bankarski komitet (European Banking Committee - EBC)
- Komitet Evropskih bankarskih kontrolora (Committee of European Banking Supervisors - CEBS)

Sektor tržišta kapitala

- Evropski komitet za hartije od vrednosti (European Securities Committee - ESC)
- Komitet Evropskih regulatora za hartije od vrednosti (Committee of European Securities Regulators - CESR)

Sektor osiguranja

- Evropski komitet za osiguranje i penzije (European Insurance and Pensions Committee - ECIP)
- Komitet evropskih kontrolora osiguranja i penzija po zanimanjima (Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors - CEIOPS)

Osnovni principi Evropske finansijske zakonske regulative

- Princip uzajamnog priznavanja
- Princip minimalne harmonizacije

- Princip delimične harmonizacije
- Princip sprovođenja kontrole na nacionalnom nivou (za razliku od monetarne politike)
- Princip nacionalnog tretmana, na bazi reciprociteta, u pogledu odnosa sa finansijskim posrednicima iz trećih zemalja

Evropska finansijska zakonska regulativa

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Kategorija pravnih akata	Osnovni pravni akt	Mere za implementaciju	Preporuke - Smernice
Zakonodavac koji propisuje standard	Evropski parlament Savet	Evropska komisija	CEBS/ CESR/ CEIOPS
Pomoćni mehanizmi	EBS/ESC/ ECIP	EBS/ESC/ECIP i CEBS/ CESR/ CEIOPS	

Uticaj na nacionalno zakonodavstvo država-članica EU

- Regulatorni propisi: neposredno na snazi i izvršni
- Direktive: obaveza za implementaciju
- Preporuke: mogućnost implementacije

B. Poslovanje i kontrola banaka

Novi regulatorni okvir za adekvatnost kapitala kreditnih institucija

1. Direktiva 2006/48EC odnosi se na preuzimanje i obavljanje poslovanja kreditnih institucija (recast) i Direktiva 2006/49EC o adekvatnosti kapitala investicionih firmi i kreditnih institucija.
2. Plan za implementaciju novog regulatornog okvira
 - 2007: Standardizovani i osnovni metod za interni rejting (IRB) na raspolaganju
 - 2008: Viši metod takođe na raspolaganju
 - Banke koje se odluče za usvajanje Višeg metoda imaju mogućnost da slobodno ostanu, tokom 2007. godine, u postojećem (sadašnjem) okviru.

at a national level.

Procedure: Co-ordination of actions by the sectoral committees and issuing relevant guidelines.

Level 4

Monitoring by the European Commission of the compliance of the Member States with the measures adopted.

List of committees within the framework of the Lamfalussy procedure:

Banking sector

- European Banking Committee (EBC)
- Committee of European Banking Supervisors (CEBS)

Capital markets sector

- European Securities Committee (ESC)
- Committee of European Securities Regulators (CESR)

Insurance sector

- European Insurance and Pensions Committee (ECIP)
- Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors (CEIOPS)

The european financial regulatory framework

	Level 1	Level 2	Level 3
Category of legal act	Basic legal act	Implementing measures	Reccomendations Guidelines
Legislator Standard Setter	European Parliament Council	European Commission	CEBS/ CESR/ CEIOPS
Supportive mechanism	EBS/ESC/ ECIP	EBS/ESC/ECIP and CEBS/ CESR/ CEIOPS	

implementation

B. Operation and supervision of banks

The new framework for the capital adequacy of credit institutions

1. Directive 2006/48EC relating to the taking up and pursuit of business of credit institutions (recast) and Directive 2006/49/EC on the capital adequacy of investment firms and credit institutions
2. Time schedule for implementation of the new framework
 - 2007: Standardised and Internal Rating Based (IRB) Foundation method available
 - 2008: Advanced method also available
 - Banks which opt for the adoption of the Advanced method will be free to remain during 2007 in the existing (present-day) framework

Methods of calculation of capital requirements		
Degree of risk sensitivity	CREDIT RISK	OPERATIONAL RISK
low	Standardised	Basic Indicator
medium	IRB foundation	Standardised Alternative Standardised
high	IRB Advanced	Advanced Measurement approach

What are the basic principles of the European financial regulatory framework

- Principle of mutual recognition
- Principle of minimum harmonisation
- Principle of partial harmonisation
- Principle of the exercise of supervision at a national level (in contrast with monetary policy)
- Principle of national treatment on the basis of reciprocity in relation to financial intermediaries of third countries

How EU member states national law is affected

- Regulations: immediate force
- Directives: obligation to implement
- Recommendations: possibility of

Methods of calculation of capital requirements for credit risk	
Method	Calculation of risk-weighted assets
STANDARDISED METHOD	Five (5) predetermined risk weights (0 -150) depending upon: • Counterparty credit rating, or • The type of transaction
IRB FOUNDATION METHOD	More weights with use of a special function for calculation of capital requirements by category of exposure
IRB ADVANCED METHOD	More weights with use of a special - more risk-sensitive- function for calculation of capital requirements by type of exposure

Metodi za izračunavanje propisane visine kapitala		
Stepen osjetljivosti na rizik	KREDITNI RIZIK	OPERATIVNI RIZIK
nizak	Standardizovan	Osnovni indikator
srednji	IRB osnovni	Standardizovani Alternativno standardizovan
visok	Viši IRB	Unapređen pristup merenja (Advanced Measurement Approach - AMA)

Metodi za izračunavanje propisane visine kapitala za kreditni rizik	
Metod	Izračunavanje rizikom ponderisane aktive
STANDARDIZOVAN METOD	Pet (5) predodređenih pondera rizika (od 0 do 150) zavisno od: - Kreditnog rejtinga partnera, ili - Vrste transakcije
IRB OSNOVNI METOD	Više pondera uz korišćenje specijalnih funkcija za izračunavanje propisane visine kapitala, po kategorijama izloženosti
IRB VIŠI METOD	Više pondera uz korišćenje specijalnih - osjetljivijih na rizik - funkcija za izračunavanje propisane visine kapitala, po vrstama izloženosti riziku

Parametri metoda internog rejtinga (Internal Rating Methods - IRM)	
PD	Verovatnoća docnje - (Probability of Default - PD) Statistička procena verovatnoće docnje
LGD	Gubitak u slučaju docnje - (Loss Given Default - LGD) Stopa povraćaja u slučaju docnje
EAD	Izloženost u slučaju docnje - (Exposure At Default - EAD)
M	Ročnost - M (Maturity)

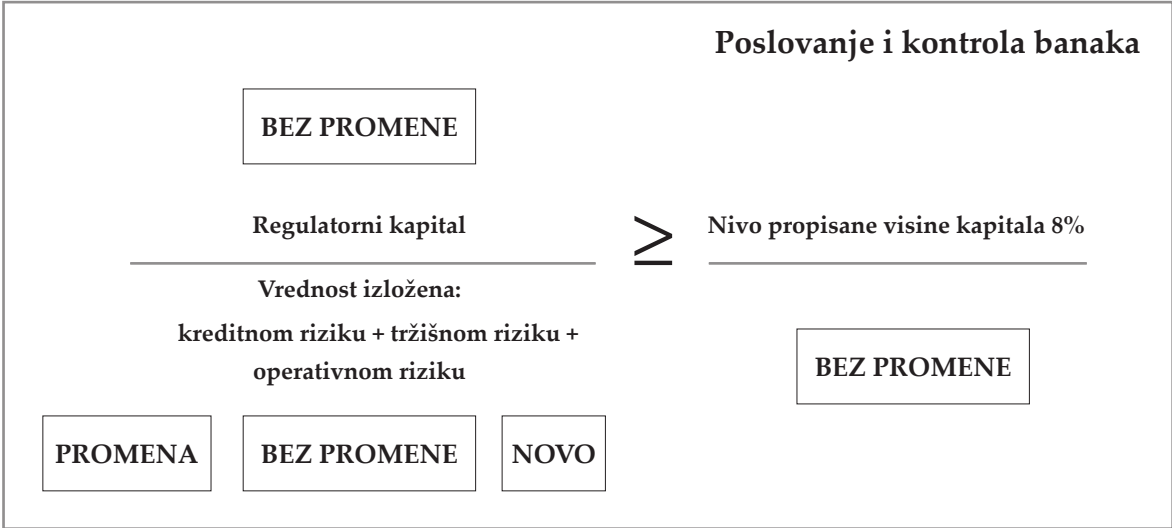
3. Izmene postojećeg regulatornog okvira / Stub I

Šta se ne menja:

- Portfolio za izračunavanje propisane visine kapitala
- Minimum propisane visine kapitala (8%)
- Definicija sopstvenih sredstava (male izmene)
- Okvir za izračunavanje propisane visine kapitala za tržišni rizik (male izmene)

Šta se menja:

- Okvir za izračunavanje propisane visine kapitala za kreditni rizik
 - Novi metodi
 - Tehnike za ublažavanje rizika
 - Sekuritizacija
- Uvođenje propisane visine kapitala za operativni rizik
- Stubovi II i III

Parameters of Internal Rating Methods	
PD	Probability of Default - PD Statistical assessment of the probability of default
LGD	Loss Given Default - LGD Recovery rate in the event of default
EAD	Exposure At Default - EAD
M	Maturity - M

3. Amendments to the existing regulatory framework / Pillar I

What does not change

- The portfolio for the calculation of capital requirements for credit risk
- The minimum capital requirements (8%)
- The definition of own funds (small change)
- The framework for the calculation of capital requirements for market risk (small change)

What changes

- The framework for the calculation of capital requirements for credit risk
 - New methods
 - Risk mitigation techniques
 - Securitisation
- Introduction of capital requirements for operational risk
- Pillars II and III

4. Amendments to the existing regulatory framework / Pillar II

- Credit institutions should have a process for assessing their overall capital adequacy in relation to their risk profile and a strategy for

maintaining their capital levels

- Supervisors should review and evaluate credit institutions' internal capital adequacy assessments and strategies, as well as their ability to monitor and ensure their compliance with regulatory capital ratios.
- Supervisors should expect credit institutions to operate above the minimum regulatory capital ratios and have the ability to require credit institutions to hold capital in excess of the minimum (8%) ratio
- Supervisors should seek to intervene at an early stage to prevent capital from falling below the minimum levels required to support the risk characteristics of a particular credit institution

5. Amendments to the existing regulatory framework / Pillar III

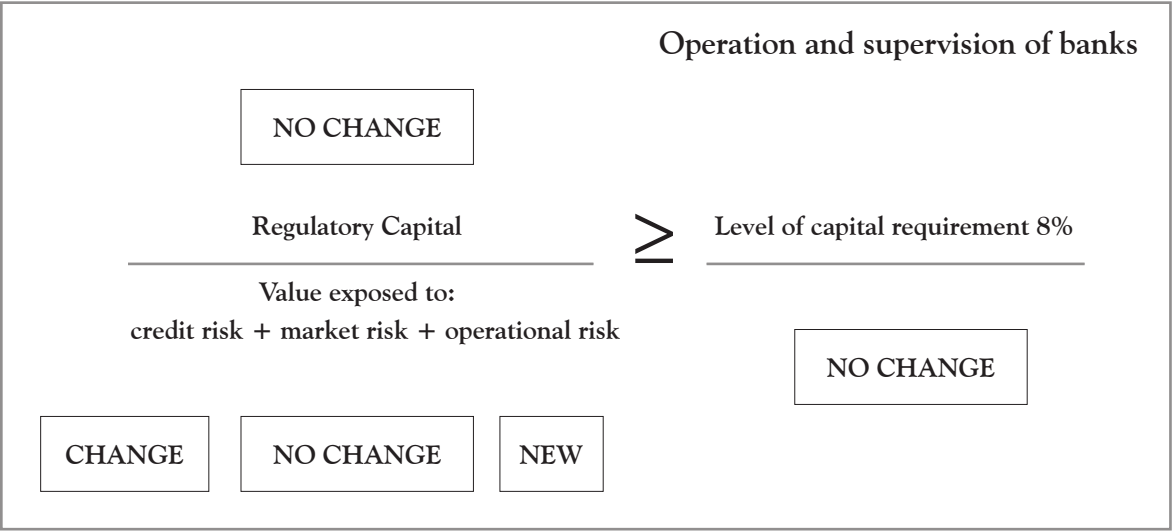
Disclosure of data of a qualitative and quantitative character:

- Incorporation into the price of a credit institution's securities of disclosed information
- Changes in the cost of raising capital (financing) and of risk premiums as the profile of the risk-exposure of the bank's portfolio alters

C. Corporate governance

Developments at Community level

- Communication from the Commission in connection with the modernisation of company law and the reinforcement of corporate governance in the European Union. In the

4. Izmene postojećeg regulatornog okvira / Stub II

- Kreditne institucije treba da uspostave proces za procenu svoje sveukupne adekvatnosti kapitala u odnosu na svoj profil rizičnosti, kao i strategiju za održavanje svojih nivoa kapitala.
- Kontrolori treba da pregledaju i procenjuju interne metode procene adekvatnosti kapitala i strategije kreditnih institucija, kao i njihovu sposobnost da vrše monitoring i obezbeđuju kod sebe poštovanje propisanih koeficijenata kapitala.
- Kontrolori treba da očekuju od kreditnih institucija da posluju iznad minimuma propisanih koeficijenata kapitala, kao i da imaju sposobnost da zahtevaju od kreditnih institucija da održavaju kapital iznad minimalnog (8%) koeficijenta.
- Kontrolori treba da nastoje da intervenišu u ranim fazama, da bi sprečili da kapital padne ispod propisanih minimalnih nivoa za podršku karakteristikama izloženosti date kreditne institucije

5. Izmene postojećeg regulatornog okvira / Stub III

Obelodanjivanje podataka kvalitativnog i kvantitativnog karaktera:

- Ugrađivanje obelodanjenih informacija u cenu hartija od vrednosti kreditne institucije
- Promene u troškovima nabavke kapitala (finansiranje) kao i premija za rizike, kako se menja profil izloženosti riziku bančinog portfolija.

C. Korporaciono upravljanje

Događaji na nivou Zajednice

- Kominike Komisije u vezi sa modernizacijom zakona o preduzećima i jačanje korporacionog upravljanja u Evropskoj Uniji. U tom Kominikeu utvrđuje se pristup koji Komisija namerava da zauzme i sledi na području zakona o preduzećima i korporacionog upravljanja.
- Glavni ciljevi ove inicijative Evropske Komisije, u oblasti korporacionog upravljanja, mogu se sažeti na sledeće:
 - Jačanje prava akcionara

- Poboljšanje poslovanja bordova direktora
- Koordinacija aktivnosti država - članica na jačanju korporacionog upravljanja.

D. Poslovanje, supervizija i transparentnost tržišta kapitala

Preduzeća za kolektivno investiranje u prenosive hartije od vrednosti

- Direktiva 2001/107/EC, kao izmena Direktive Saveta 85/61/EC, u cilju regulisanja kompanija za upravljanje i pojednostavljenih prospekata:
 - Izdavanje jedinstvene dozvole za rad, koja važi u celoj Evropskoj Uniji
 - Proširenje aktivnosti za koje menadžment kompanije ima dozvolu da obavlja (vođenje individualnih portfolija, uključujući upravljanje penzionim fondovima, itd.)
 - Uvođenje pojednostavljenog prospekta, koji će pružati investitoru jasne i lako razumljive informacije.
 - Direktiva 2001/108/EEC, kao izmena Direktive Saveta 85/611/EEC, u pogledu investicija UCITS, koja omogućava da UCITS investiraju i u finansijske instrumente druge osim prenosivih hartija od vrednosti (depoziti kod kreditnih institucija, finansijski derivatni instrumenti, instrumenti tržišta novca, itd.).
- Bela knjiga o unapređenju okvira EU za investicione fondove.

Prospekti

Direktiva 2003/71/EC o prospektima koji se publikuju prilikom objavljivanja javne ponude hartija od vrednosti, ili kada su one prihvaćene za trgovanje, koja menja Direktivu 2001/34/EC.

Svrha: Harmonizacija uslova za izradu, odobravanje i distribuciju prospekata koji se publikuju prilikom ponude hartija od vrednosti širokoj javnosti, ili prilikom prihvatanja istih za trgovanje na regulisanom tržištu, koje ima sedište ili posluje unutar države-članice.

Manipulacije tržištem

Direktiva 2003/6/EC koja se odnosi na insajdersko dilersko poslovanje i manipulacije

Communication in question, the approach which the Commission intends to follow in the field of company law and corporate governance is determined

- The main objectives of the initiatives of the European Commission in the field of corporate governance can be summed up as follows:
 - Reinforcement of shareholder rights
 - Improvement of the Board of Directors' operation
 - Co-ordination of Member States' efforts to reinforce corporate governance

D. Operation, supervision, and transparency of capital markets

Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities

- Directive 2001/107/EC amending Council Directive 85/611/EC with a view to regulating management companies and simplified prospectuses:
 - Issuing of a single operating license valid throughout the EU
 - Expansion of the activities which management companies are permitted to carry on (individual portfolio management, including the management of pensions funds, etc.)
 - Introduction of a simplified prospectus which shall provide the investor with clear and easily understandable information
- Directive 2001/108/EEC amending Council Directive 85/611/EEC with regard to investments of UCITS, which makes it possible for UCITS to invest in financial instruments other than transferable securities (deposits with credit institutions, financial derivative instruments, money market instruments etc.).

White Paper on the enhancement of the EU framework for investment funds.

Prospectuses

Directive 2003/71/EC on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading and amending Directive 2001/34/EC.

Purpose: The harmonisation of the requirements for the drawing up, approval and distribution of the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading on

a regulated market situated or operating within a Member State.

Market manipulation

Directive 2003/6/EC on insider dealing and market manipulation (market abuse).

Objectives:

- The reinforcement of the integrity of the market
- Harmonisation of the rules on market abuse
- Reinforcement of transparency and equal treatment of market participants
- Reinforcement of co-operation and the exchange of information between the competent authorities

Markets in financial instruments

Directive 2004/39/EC on markets in financial instruments.

Principal points of Directive 2004/39/EC:

- Introduction of a regulatory framework for the execution of transactions in financial instruments regardless of the trading methods used (regulated markets, multilateral trading facilities, systematic internalisation)
- Establishment of additional rules as to the operation and supervision of investment firms
- Addition to the (principal) investment services of investment advice and the operation of Multilateral Trading Facilities

Protection of the investor and transparency

Directive 2004/109/EC on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a regulated market and amending Directive 2001/34/EC.

Objective: The reinforcement:

- of transparency requirements
- the content of the information
- the frequency of the information which must be supplied by issuers whose securities are admitted on a regulated market

Takeover bids

Directive 2004/25/EC on takeover bids.

This Directive lays down measures coordinating the laws, regulations, administrative provisions, codes of practice and other arrangements of the Member States relating to takeover bids for the securities of

tržištem (zloupotreba tržišta).

Ciljevi:

- Jačanje integriteta tržišta
- Harmonizacija pravila o zloupotrebi tržišta
- Jačanje transparentnosti i ravnopravan tretman učesnika na tržištu
- Jačanje saradnje i razmene informacija između nadležnih organa

Tržišta finansijskih instrumenata

Direktiva 2004/39/EC odnosi se na tržišta finansijskih instrumenata.

Glavne tačke sadržane u Direktivi 2004/39/EC:

- Uvođenje regulatornog okvira za izvršenje transakcija u finansijskim instrumentima, bez obzira na metod trgovanja koji se koristi (regulisana tržišta, multilateralne institucije za trgovinu, sistematska internalizacija).
- Utvrđivanje dodatnih pravila za poslovanje i kontrolu investicionih firmi.
- Dodavanje (glavnim) investicionim uslugama savetovanja o investicijama, kao i poslovanju multilateralnih institucija za trgovinu.

Zaštita investitora i transparentnost

Direktiva 2004/109/EC odnosi se na harmonizaciju propisanih uslova za transparentnost u odnosu na informacije o emitentu, čije se hartije od vrednosti primaju za trgovanje na regulisanom tržištu, i dopunjuje Direktivu 2001/34/EC.

Cilj: Jačanje:

- Zahteva za transparentnost.
- Sadržaja informacija.
- Učestalosti pružanja informacija koje se moraju dostavljati od strane emitenta čije su hartije od vrednosti primljene za trgovanje na regulisanim tržištu.

Ponude za preuzimanja (takeover bids)

Direktiva 2004/25/EC odnosi se na ponude za preuzimanja.

Ova Direktiva utvrđuje mere koje koordiniraju zakone, propise, administrativne odredbe, kodekse poslovne prakse i druga rešenja država - članica koje se odnose na

ponude za preuzimanje hartijama od vrednosti kompanija pod jurisdikcijom zakona na snazi u državama - članicama, kada su sve ili neke od hartija od vrednosti prihvaćene za trgovinu na regulisanim tržištu.

Kliring i saldiranje u EU

Cilj: Formiranje jedinstvenog tržišta, na nivou Zajednice, za sisteme kliringa i saldiranja. U tom cilju, sada su u toku sledeće inicijative na nivou Zajednice:

- Dovanini izveštaji, u kojima je identifikovano 15 barijera (poreskih, pravnih i tehničkih), koje moraju biti uklonjene da bi se učinilo izvodljivim stvaranje jedinstvenog tržišta sistema za kliring i poravnanja i predložena dinamika.
- Kompilacija 19 standarda zajedničke radne grupe ESCB i CESR, koje će primenjivati CSD i depozitari.
- T2S Projekat: inicijativa ECB (Evropske centralne banke); računi za hartije od vrednosti i gotovinu na jednoj platformi; to se odnosi jedino na funkciju saldiranja CSDs.
- Evropski kodeks ponašanja za kliring i saldiranje.

E. Zaštita potrošača

Predlog za Direktivu o kreditnim ugovorima za potrošače

- Promene sada važećeg zakonskog okvira o potrošačkim kreditima:
 - Proširenje polja primene važeće Direktive;
 - Povećanje obaveza pružanja informacija;
 - Uvođenje novih odredbi o načinu obračunavanja Godišnje procentne stope naknade (Annual Percentage Rate of Charge);
 - Informacije o kamatnoj stopi na kredit.
- Najvažnije odredbe
 - Princip odgovornog kreditiranja
 - Dužnost savetovanja
 - Pravo povlačenja u roku od 14 dana
 - Povezane transakcije.
- Publikovanje građanske konsultantske studije o ovom predlogu

companies governed by the laws of Member States, where all or some of those securities are admitted to trading on a regulated market.

Clearing and settlement in the EU

Aim: The shaping of a single market at Community level for the clearing and settlement systems. For this purpose, the following initiatives are under way at Community level:

- Giovannini reports, in which 15 barriers (tax, legal and technical) that must be eliminated to render feasible the creation of a single clearing and settlement systems market are identified and a tentative timetable is drawn
- Compilation of 19 standards by a joint working group of ESCB and CESR which will be applied by CSDs and depositories
- T2S Project: initiative of the ECB; securities and cash accounts in one platform; it concerns only the settlement function of CSDs (see also page 35)
- European Code of Conduct for Clearing and Settlement

E. Consumer protection

Proposal for a Directive on credit agreements for consumers

- Changes to the legislative framework on consumer credit currently in force:
 - Widening the scope of application of the Directive currently in force
 - Increased obligations to provide information
 - Introduction of new provisions on the way of calculating the Annual Percentage Rate of Charge
 - Information on the borrowing rate
- Provisions of major importance
 - The principle of responsible lending
 - Duty to advice
 - Right of withdrawal within 14 days
 - Linked transactions
- Publication of the CIVIC consulting study on the proposal

Directive 2005/29/EC on unfair commercial practices

- Prohibition of unfair commercial practices. A commercial practice shall be unfair if:
 - it is contrary to the requirements of professional diligence, and

- it materially distorts or could materially distort the economic behavior of the average consumer to whom it is addressed
- In particular, commercial practices shall be unfair if they are:
 - misleading, or
 - aggressive
- Annex I of the Directive contains the list of those commercial practices which shall in all circumstances be regarded as unfair
- Principle of minimum harmonisation with regard to financial services

E. Operation of payments systems

Large value payment systems

TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system) is the RTGS system for the euro, offered by the Eurosystem. It is used for the settlement of central bank operations, large-value euro interbank transfers as well as other euro payments. It provides real-time processing, settlement in central bank money and immediate finality

TARGET was created by interconnecting national euro real-time gross settlement (RTGS) systems and the ECB payment mechanism. It went live in January 1999. The launch of the single currency necessitated a real-time payment system for the euro area

- to provide the payment procedures necessary for implementing the ECB's single monetary policy, and
- to promote sound and efficient payment mechanisms in euro

In October 2002 the Governing Council of the ECB decided on the long-term strategy for TARGET (TARGET2).

TARGET2 is to become a system that :

- provides extensively harmonised services via an integrated IT infrastructure,
- improves cost-efficiency,
- is prepared for swift adaptation to future developments, including the enlargement of the Eurosystem.

All Eurosystem central banks will participate in TARGET2. The Danmarks Nationalbank has confirmed its participation; while the Sveriges Riksbank and the Bank of England will not connect to TARGET2. Some new Member States central banks will only participate when they adopt the

Direktiva 2005/29/EC o nepoštenoj komercijalnoj praksi

- Zabrana nepoštene komercijalne prakse. Komercijalno poslovanje u praksi smatraće se da je nepošteno ukoliko:
 - ne ispunjava propisane uslove profesionalne marljivosti, i
 - na materijalni način iskrivljava, ili bi mogla da materijalno iskrivljava, ekonomsko ponašanje prosečnog potrošača, na koga se odnosi.
- Naročito će se smatrati da je komercijalno poslovanje u praksi nepošteno ukoliko:
 - Dovodi u zabludu, ili
 - Postaje agresivno.
- Aneks I Direktive sadrži listu takvih komercijalnih poslovnih praksi koje će se, u svim okolnostima, smatrati da su nepoštene;
- Princip minimalne harmonizacije u pogledu finansijskih usluga.

F. Poslovanje platnih sistema

Platni sistemi velikih vrednosti

TARGET - (Trans - Evropski automatizovani sistem transfera u realnom vremenu bruto obračunskih poravnanja - Trans - European Automated Real - time Gross settlements Express Transfer system) predstavlja RTGS sistem (Real - time Gross Settlement), tj. sistem bruto saldiranja u realnom vremenu za Evro, koji nudi Eurosystem. On se koristi za obračun operacija centralne banke, međubankarske transfere u evrima velikih vrednosti, kao i za druga EUR plaćanja. On omogućava obradu u realnom vremenu, saldiranje u novcu centralne banke, i promptnu finalnost.

TARGET je bio stvoren putem međusobnog povezivanja nacionalnih sistema za bruto obračun - poravnanja u evrima u realnom vremenu (Real Time Gross Settlement - RTGS) sa platnim mehanizmom Evropske centralne banke (European Central bank - ECB). Pušten je u rad januara 1999. godine. Uvođenje jedinstvene valute zahtevalo je platni sistem u realnom vremenu za Euro zonu, iz sledećih razloga:

- da bi se obezbedile procedure plaćanja koje su neophodne za spovođenje jedinstvene monetarne politike Evropske

centralne banke; i

- da bi se unapredili zdravi i efikasni sistemi plaćanja u EUR.

U oktobru 2002. godine, Upravni savet Evropske centralne banke (Governing Council of the ECB) odlučio je o svojoj dugoročnoj strategiji za sisteme TARGET (TARGET2)

TARGET2 treba da postane sistem koji:

- Pruža široko harmonizovane usluge putem integrisane IT infrastrukture;
- Poboljšava troškovnu efikasnost (cost-efficiency);
- Spreman je za brze adaptacije budućim razvojem, uključujući i proširenja Eurosistema.

Sve centralne banke unutar Eurosistema učestvovaće u projektu TARGET2. Danska nacionalna banka (Danmarks Nationalbank) potvrdila je svoje učešće, dok se švedska Sveriges Riksbank i Bank of England (Centralna banka Engleske) neće priključiti sistemu TARGET2. Neke od centralnih banaka novih država - članica uzeće učešće tek onda kada budu usvojile EUR. Planira se da TARGET2 bude pušten u rad u novembru 2007. godine.

TARGET2S - Na sastanku održanom 6. jula 2006. godine, Upravni odbor Evropske centralne banke odlučio je da dalje ispita, u saradnji sa centralnim depozitarima hartija od vrednosti i drugim učesnicima na tržištu, uspostavljanje nove službe - koja bi se mogla nazvati TARGET2-Securities - za obračun i saldiranje hartija od vrednosti u Euro zoni.

Cilj ovog projekta je da se omogući harmonizovani obračun i saldiranje transakcija u hartijama od vrednosti u EUR, koje se saldiraju u novcu centralne banke.

Koristi implementacije ovakve službe (servisa), koja bi bila u potpunom vlasništvu i kojom bi rukovodio i poslovaio Eurosystem, omogućila bi velike uštede u troškovima, kao rezultat višeg stepena tehničke harmonizacije koju bi ova služba omogućavala za sve učesnike na tržištu, a koja bi takođe predstavljala veliki korak napred ka međusobnom povezivanju (interface) Eurosistema sa tržištem.

Na dan 8. marta 2007. godine Upravni odbor Evropske centralne banke zaključio je da je izvodljivo da se započne sa primenom projekta TARGET2-Securities pa je, shodno tome, odlučio da nastavi rad na sledećoj fazi

euro. TARGET2 is planned to go live in November 2007.

TARGET2S - At its meeting on 6 July 2006, the Governing Council of the European Central Bank decided to further explore in cooperation with central securities depositories and other market participants, the setting up of a new service - which may be called TARGET2-Securities - for securities settlement in the euro area.

The objective of this project is to allow the harmonised settlement of securities transactions in euro which are settled in central bank money.

The benefits of the implementation of such a facility, which would be fully owned and operated by the Eurosystem, would allow large cost savings as a result of the high level of technical harmonisation that this facility would entail for all market participants and would represent a major step towards a single Eurosystem interface with the market.

On 8 March 2007 the Governing Council of the ECB concluded that it is feasible to implement TARGET2-Securities and therefore decided to go ahead with the next phase of the project.

Low value payment systems

The implementation of the SEPA (Single Euro Payments Area):

- SEPA is the area in which: Citizens, businesses and other economic agencies will be able to make electronic payments in euro in the European Economic Area with the same conditions, rights and obligations, regardless of their country of establishment
- The political dimension of SEPA and the self-regulatory initiatives
- Focusing of action on the Eurozone: SEPA will be delivered to the countries of the Eurozone as a priority. The states which do not belong to the Eurozone will be able to participate in the pan-European systems of payments and will be able to adopt the relevant standards and practices to contribute to the single euro payments market

The European Payments Council (EPC) is a self-regulation decision-making organisation for the European Payment Industry.

The development and delivery of competitive “SEPA Payment Schemes” are a competence of the EPC.

The adoption of the “SEPA Payment Schemes” will be:

- a decision of the EPC and the national banking systems, so that they can develop the basic prerequisites (e.g., capability of delivery) in due time
- a decision of each bank so that it can provide its clientele with SEPA payment services.

The adoption of “SEPA Schemes” at a national level to supplement or replace existing “infrastructures” at national level is a decision for the national banking communities.

Within the framework of PE-ACH, the possibility of merging the national ACHs is a decision for the users and/or shareholders.

Launch of the SEPA Payment Schemes:

- SEPA credit transfers payment scheme and services starting in January 2008.
- Given that the Payment Systems Directive was approved by the European Parliament on 24 April 2007, the roll-out SEPA direct debit services is expected to take place from a date in first half of 2009. In the meantime technical preparation activities are occurring and will continue.

Launch of the SEPA Cards Framework (SCF):

- Acquiring banks will do their best to migrate POS and ATM networks to EMV by the end of 2007.
- Issuing banks shall offer to their customers at least one SCF compliant card by 2008 and complete their migration to EMV by the end of 2010.
- Commitment by any domestic payment card scheme to the SEPA Cards Framework provisions (e.g. participation rules, licensing, fraud prevention, interchange fees principles etc).

Time schedule for the realisation of the SEPA:

- 2007: Planning, pilot programmes, adoption and implementation of the pan-European schemes by banks, suppliers and managers of payments infrastructures and national banking associations.
- 2008: SEPA for citizens and businesses. Co-existence of national and pan-European instruments (SEPA CT, PRIEURO) and of national and PEACH-compliant infrastructures, but the use of the pan-European infrastructures should also be

ovog projekta.

Platni sistemi niskih vrednosti

Uvođenje SEPA (Single Euro Payment Area - SEPA, Jedinstveno EUR platno područje)

- SEPA je oblast u kojoj će: građani, privreda i druge ekonomske agencije moći da vrše elektronska plaćanja u EUR u okviru Evropske ekonomske oblasti pod istim uslovima, sa istim pravima i obavezama, bez obzira na zemlju gde imaju sedište.
- Politička dimenzija SEPA i samoregulatorne inicijative
- Usmeravanje akcije na Eurozonu: SEPA se daje zemljama Eurozone. Zemlje koje ne pripadaju Eurozoni biće u mogućnosti da učestvuju u pan-Evropskim platnim sistemima, a takođe će biti u mogućnosti da usvajaju relevantne standarde i prakse, da bi doprineli jedinstvenom evro platnom tržištu.

Evropski savet za platni sistem (European Payments Council - EPC) je samoregulatorna organizacija koja samostalno odlučuje u ime Evropske industrije platnih sistema (European Payment Industry).

Razvoj i isporuka konkurentnih "SEPA Platnih šema" u nadležnosti su EPC-a.

Usvajanje "SEPA Platnih šema" znači:

- odluku EPC-a i nacionalnih bankarskih sistema da razvijaju osnovne preduslove (na primer, sposobnost isporuke) u propisanom vremenu;
- odluku svake banke da pruža svojim klijentima usluge SEPA platnog prometa.

Usvajanje "SEPA Šema" na nacionalnom nivou, da bi se dopunile ili zamenile postojeće "infrastrukture", na nacionalnom nivou znači odluku nacionalne bankarske zajednice.

Unutar okvira PE-ACH, mogućnost pripajanja (mergera) nacionalnog ACH je odluka koju donose korisnici i/ili akcionari.

Uvođenje SEPA Platnih šema

- SEPA Šema za kreditni platni transfer i usluge, započinje sa radom u januaru 2008. godine.
- S obzirom na činjenicu da je Direktiva

o platnim sistemima bila odobrena od strane Evropskog parlamenta 24. aprila 2007. godine, početak rada SEPA servisa direktnog zaduživanja očekuje se neki datum tokom prve polovine 2009. godine. U međuvremenu, odvijaju se aktivnosti tehničkih priprema, i to će se nastaviti.

Uvođenje SEPA Okvira za kartice (SCF)

- Akvirirajuće banke učiniće sve da migriraju POS i ATM mreže na EMV do kraja 2007. godine.
- Banke emitenti ponudiće svojim klijentima najmanje jednu od SCF karticu do 2008. godine, a dovršiće svoju migraciju na EMV do kraja 2010. godine.
- Prihvatanje bilo koje domaće šeme platnih kartica odredbi SEPA Card Framework (na primer, prihvatanje pravila učestvovanja, sprečavanja prevara, međusobna razmena principa o naknadama, itd.).

Dinamika realizacije SEPA

- 2007. godina: Planiranje, pilot-programi, usvajanje i implementacija pan-Evropskih šema u bankama, dobavljačima i menadžerima platnih infrastruktura i nacionalnim udruženjima banaka;
- 2008. godine: SEPA za stanovništvo i privredu. Koegzistencija između nacionalnih i pan-Evropskih instrumenata (SEPA, CT, PRIEURO), kao i između nacionalnih i PEACH-komplajens infrastruktura, ali bi korišćenje pan-Evropskih infrastruktura takođe trebalo da bude moguće i za domaća plaćanja.
- 2009. godina: početak SEPA servisa direktnog zaduživanja i koegzistencija sa nacionalnim platnim instrumentima za direktno zaduživanje.
- Kraj 2010. godine: Kritična masa transakcija migriraće na ove instrumente plaćanja do 2010. godine, tako da će SEPA postati nepovratna kroz dejstva tržišnih sila i efekte mreža.

possible for domestic payments.

- 2009: Roll-out SEPA direct debit services and co-existence with national direct debit payment instruments.
- End of 2010: A critical mass of transactions will migrate to these payment instruments by 2010 such that SEPA will be irreversible through the operation of market forces and network effects .

G. Combating financial crime

Directive 2005/60/EC (3d AML Directive)

- The Third Anti-Money Laundering Directive incorporates into EU law the June 2003 revision of the Forty Recommendations of the Financial Action Task Force (FATF).
- The Directive is applicable to the financial sector as well as lawyers, notaries, accountants, real estate agents, casinos, trust and company service providers. Its scope also encompasses all providers of goods, when payments are made in cash in excess of €15.000.
- Those subject to the Directive need to:
 - identify and verify the identity of their customer and of its beneficial owner, and to monitor their business relationship with the customer;
 - report suspicions of money laundering or terrorist financing to the public authorities -usually, the national financial intelligence unit; and
 - take supporting measures, such as ensuring a proper training of the personnel and the establishment of appropriate internal preventive policies and procedures.
 - introduce additional requirements and safeguards for situations of higher risk (e.g. trading with correspondent banks situated outside the EU).
- Member States should implement the Directive until December 2007.

Regulation (EC) 1781/2006

- Regulation (EC) No 1781/2006 on information on the payer accompanying transfers of funds lays down rules for payment service providers to send information on the payer throughout the payment chain. This is done for the purposes of prevention, investigation and detection of money laundering and terrorist financing.

- The Regulation transposes Special Recommendation VII (SRVII) of the Financial Action Task Force (FATF) into EU law and is part of the EU Plan of Action to Combat Terrorism.

Commission Directive 2006/70/EC

Commission Directive lays down implementing measures for Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council as regards:

- the definition of politically exposed person
- the technical criteria for simplified customer due diligence procedures and
- for exemption on grounds of a financial activity conducted on an occasional or very limited basis.

H. Regulatory compliance

The role and significance of compliance

- a. The complexity of the regulatory framework which governs credit institutions:
 - renders compliance with it an increasingly composite process
 - increases the risk arising from non-compliance
- b. Compliance is an important parameter as concerns the exercise of sound corporate governance
- c. The risk from non-compliance with the regulatory framework in force consists in:
 - a risk of the imposition of legal sanctions
 - a risk of considerable financial losses
 - a risk of loss of reputation

Static function of compliance:

The compliance function has as its objective:

- the identification, assessment and monitoring of the risk of a credit institution arising from non-compliance with the regulatory framework currently in force
- the ensuring of compliance of the credit institution with the regulatory framework currently in force.

Dynamic function of compliance:

The compliance function has as its objective the timely provision of information to the Management in connection with forthcoming developments in the regulatory framework, with a view to:

- the planning of the appropriate strategy

G. Borba protiv finansijskog kriminala

Direktiva 2005/60/EC (3d AML Direktiva)

- Treća Direktiva o sprečavanju pranja novca ugrađuje u zakon Evropske Unije reviziju, iz juna 2003. godine, Četrdeset preporuka Finansijske akcione grupe (Financial Action Task Force - FATF).
- Direktiva se primenjuje na finansijski sektor, kao i na advokate, beležnike, računovođe, agente za promet nekretninama, kazina, trustove i kompanije koje su provajderi usluga. Uključuje takođe sve provajdere roba, kada se plaćanje vrši u gotovini, u iznosu većem od 15,000 EUR.
- Oni na koje se odnosi Direktiva dužni su da:
 - identifikuju i proveravaju identitet svojih klijenata i svojih krajnjih korisnika - vlasnika, kao i da vrše monitoring njihovog poslovnog odnosa sa klijentima;
 - prijavljuju sumnju na pranje novca ili finansiranje terorizma državnim organima - koji su obično, jedinice nacionalne finansijske obaveštajne službe; i
 - preduzimaju dodatne mere, kao što je pravilna obuka kadrova, i uspostavljanje odgovarajuće interne politike i procedura za preventivu.
 - uvode dodatne zahteve i preventivne mere za situacije visokog rizika (na primer, trgovanje sa korespondentskim bankama izvan Evropske Unije).
- Države - članice treba da počnu sa primenom ove Direktive do decembra 2007. godine.

Pravilo EC) 1781/2006

- Pravilo (EC) No. 1781/2006 o informacijama o isplatiocu, koje su priložene uz transfer sredstava, utvrđuje pravila za pružaoce usluga platnog servisa, da dostavljaju informacije o platiocu kroz čitav platni lanac. To se čini u cilju sprečavanja, istraživanja i detektovanja pranja novca i finansiranja terorizma.
- Ovaj Propis pretvara Specijalnu preporuku VII (SRVII) Finansijske akcione grupe (FATF) u zakon EU i deo je Akcionog plana EU za

borbu protiv terorizma (EU Plan of Action to Combat Terrorism).

Direktiva Komisije EU - Directive 2006/70/EC

Direktiva Komisije utvrđuje mere za primenu Direktive 2005/60/EC Evropskog parlamenta i Saveta, u odnosu na:

- definiciju politički izloženih lica (Politically Exposed Persons - PEP)
- tehničke kriterijume za pojednostavljene procedure dužne marljivosti prema klijentima i
- izuzeća po osnovu finansijske aktivnosti koja se sprovodi veoma retko ili na veoma ograničenoj osnovi.

H. Poštovanje regulative - komplajans

Uloga i značaj komplajansa

- a. Složenost regulatornog okvira za kreditne institucije:
 - čini da njegovo pridržavanje postaje sve složeniji proces;
 - povećava rizike koji nastaju iz nepridržavanja.
- b. Komplajans je važan parametar koje se odnosi na sprovođenje dobrog korporacionog upravljanja.
- c. Rizik koji nastaje iz nepoštovanja važećeg regulatornog okvira obuhvata:
 - rizik izlaganja pravnim sankcijama;
 - rizik značajnih finansijskih gubitaka;
 - rizik gubitka reputacije.

Statička funkcija poštovanja - komplajansa:

Komplajans ima sledeće ciljeve:

- identifikaciju, procenu i monitoring rizika kojima se izlažu kreditne institucije, iz nepoštovanja važećeg regulatornog okvira
- obezbeđivanje da se kreditne institucije pridržavaju važećeg regulatornog okvira.

Dinamička funkcija poštovanja - komplajansa:

Funkcija komplajansa ima za cilj pravovremeno obezbeđivanje informacija i njihovo dostavljanje Menadžmentu u vezi sa predstojećim promenama u regulatornom

- the assessment of the effects of the forthcoming changes on the operation of the credit institution.

The role and responsibilities of the Management as concerns the monitoring of regulatory developments

- a. The Management of a credit institution bears the responsibility for the effective functioning of the credit institution.
- b. The exercise of sound corporate governance presupposes an understanding of the regulatory framework governing credit institutions and the ensuring of an effective dialogue with the supervisory authorities
- c. The Management bears the responsibility for the effective management of the risk arising from incorrect application of the regulatory framework and for the implementation of the credit institution's compliance policy, for which it refers to the Board of Directors.

The role of the HBA

- a. It monitors developments at all levels and stages of the regulatory intervention (international, community, national).
- b. It intervenes at the stage of elaborating the regulatory framework with a view to promoting the positions of the banking system.
- c. It elaborates the forthcoming regulatory developments and informs its member-banks in due time.
- d. It assesses the implications of the regulations being adopted on the criterion of the most effective compliance of the banking system.

okviru, u pogledu:

- planiranja odgovarajuće strategije;
- procene efekata predstojećih promena na poslovanje kreditne institucije.

Uloga i odgovornosti Menadžmenta u odnosu na monitoring promena u regulativi

- Menadžment kreditne institucije odgovoran je za efikasno funkcionisanje kreditne institucije.
- Sprovođenje dobrog korporacionog upravljanja pretpostavlja pravilno razumevanje važećeg regulatornog okvira za kreditne institucije, kao i obezbeđivanje efikasnog dijaloga sa organima kontrole.
- Menadžment je odgovoran za efektno upravljanje rizicima koji nastaju iz nepravilne primene regulatornog okvira, kao i za primenu politike komplajansa kreditne institucije, za koju odgovara Upravnom odboru.

Uloga Udruženja banaka Grčke (Hellenic Bank Association - HBA)

- a. Prati na svim nivoima, i u svim fazama, intervencije u regulativi (na međunarodnom nivou, na nivou zajednice, na nacionalnom nivou);
- b. Intervenise u fazi priprema regulatornog okvira, u cilju unapređenja položaja bankarskog sistema;
- c. Razrađuje predstojeće promene regulative i o tome blagovremeno obaveštava svoje banke - članice;
- d. Procenjuje implikacije koje usvojena regulativa može da ima sa gledišta najefikasnijeg komplajansa bankarskog sistema.